

Pirkanmaan hyvinvointialue ja tuleva ostolaskutietojen toimittamisvelvoite

Tässä yhteenvedossa kuvataan Pirkanmaan hyvinvointialueen ostolaskutietojen käsittely- ja julkaisuprosessin nykytilaa ja muutostarpeita suhteessa tavoitetaan, jossa hyvinvointialue toimittaisi AURA-ohjeluonnoksen mukaiset ostolaskutietonsa Valtiokonttorin hankintatietovarantoon.

Pirkanmaan hyvinvointialue käyttää ostolaskujen kierrätysjärjestelmää ja heidän palvelukeskuksenaan toimii Monetra Pirkanmaa Oy.

Yhteenveto on koostettu työpajatyöskentelyn ja välitehtävien aineistoista (ks. tarkemmin luku 4). Olemme pyrkineet kuvaamaan myös mahdollisia haasteita tietojen toimittamisessa. Pirkanmaan hyvinvointialueella on ollut mahdollisuus täydentää ja kommentoida yhteenvetoa.

Yhteenveto on tarkoitettu hyödynnettäväksi lainsäädännön valmistelussa sekä hankintatietovarannon ja tietojen keruun teknisessä toteutuksessa.

1 Pirkanmaan ostolaskutietojen julkaisemisen nykytila

Vuonna 2024 Pirkanmaan hyvinvointialue vastaanotti noin 379 000 ostolaskua, joista noin 374 000 verkkolaskuina. Saapuvista laskuista n. 20 %:ia käsitellään automaattisesti niihin kohdistuvan ostotilauksen perusteella.

Tällä hetkellä ostolaskudataa julkaistaan puolivuositain Tutkihankintoja.fi-palvelussa.

Julkaistava ostolaskudata kootaan nykymallissa ostoreskontrajärjestelmän kautta. Ostolaskudatasta poistetaan henkilötiedot ja muut salassa pidettävät tiedot osin robotiikan avulla ja osin manuaalisesti. Robotiikan avulla tunnistetaan esimerkiksi elinkeinonharjoittajat sekä kumppanikoodin tai palveluluokan perusteella poistettavat tiedot. Julkaistavan aineiston käsittelyyn menee tällä hetkellä noin 3–4 tuntia. Tätä käsittelyä, eikä työmäärää voi verrata julkisten hankintojen tietovarantoon raportoitavaan tietosisältöön.

2 Huomiot tulevaan ostolaskutietojen raportoinnin veloitteeseen ja alustavaan tietosisältöön

Pirkanmaan mukaan ostolaskutietojen raportointi kuukauden 15. päivään mennessä on haastavaa, koska aineisto pitää koota tietoaaltaaseen useammasta järjestelmästä ja aineistosta pitää suodattaa pois ei toivottuja materiaaleja ennen raportointia. Raportointipäivämäärää toivotaan siirrettäväksi esimerkiksi 20. päivään.

Nykyisessä ostolaskutietojen julkaisuprosessissa robotiikan avulla on tehty n. 90 %:ia tietojen kokoamiseen ja siivoamiseen liittyvästä työstä ja manuaalisen

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

työn osuus on ollut 3–4 tuntia. Tätä käsittelyä, eikä työmäärää voi verrata julkisten hankintojen tietovarantoon raportoitavaan tietosisältöön.

Ajatuksena on, että tulevan ostolaskutietojen raportoinnin tarpeisiin tiedot tuotaisiin tätä tarkoitusta varten perustettavaan tietoaaltaseen. Tietoja tuotaisiin useista järjestelmistä. Tietojen käsittelyssä haluttaisiin hyödyntää mahdollisuuksien mukaan automatiikkaa ja robotiikkaa, mikä tulisi rakentaa tätä tarkoitusta varten uudelleen. Pirkanmaa arvioi, että tulevan velvoitteen mukainen ostolaskutietojen kokoaminen tulee kaikesta huolimatta vaatimaan tällä tietoa merkittävästi manuaalista työtä. Pirkanmaa korostaa, että tieto lopullisista vaatimuksista ja tietosisällöstä tulee saada hyvissä ajoin, jotta tietojärjestelmämuutosten toteuttaminen voidaan aloittaa vuoden 2026 alkupuolella.

Hyvinvointialueella on juuri tehty hankintojen toiminnanohjausjärjestelmän kilpailutus. Cloudia-järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vaiheittain siten, että sopimuspuoli otettaisiin käyttöön kesällä 2026 ja muutoin viimeistään vuoden 2027 alussa. Ensimmäiseksi Cloudiaan siirretään nykyiset sopimukset. Vielä ei ole tiedossa voidaanko toiminnanohjausjärjestelmään viedä varautumiseen liittyvää tai muuta salassa pidettävää tietoa.

Pirkanmaa korostaa, että jatkossa pitää pyrkiä mahdollisimman laajaan automaatioon. Tässä on huomioitava Tuomi Logistiikan kautta kulkevien koontilaskujen osuus, joita on kaikista laskuista n. 16 %:ia. Tuomi Logistiikka seuraa sen kautta kulkevissa ostoissa sopimusten täyttymistä. Koontilaskut sisältävät Tuomen kilpailuttamia usean kilpailutuksen tuotteita. Kyseisiä kilpailutustunnuksia/sopimusnumeroita ei näin ollen raportoida Pirkanmaan hyvinvointialueen osalta, koska kyseessä ovat Tuomi Logistiikan toteuttamat kilpailutukset.

Ostolaskutietojen pilotoinnissa tietyt laskutyypit on rajattu pilotoinnin ulkopuolelle. Jos vastaavia rajoituksia tehdään lopulliseen raportoitavaan tietosisältöön, vaatii se tiedon rajaamista hyvinvointialueen puolella. On hyvä huomioida, että rajaaminen voi aiheuttaa ongelmia hankintayksikön päässä. Pirkanmaan hyvinvointialue myös painottaa, että kaikki ulosrajattavat tiedot tulee olla tiedossa, kun robotiikkaa lähdetään kehittämään.

Esimerkiksi maksukorttilaskut kulkevat muiden ostolaskujen kanssa samassa järjestelmässä, joten niiden rajaaminen pois raportoitavasta aineistosta olisi tehtävä manuaalisesti. Pirkanmaan hyvinvointialueelle olisi helpompaa, ettei näitä tarvitsisi lähteä rajaamaan aineistosta ulkopuolelle. Palkkoihin liittyvät sivukulut (esim. tapaturmavakuutukset) on helppo rajata pois, kun saadaan tiedot ulosrajattavista, mutta mitä muuta henkilöstökuluilla tarkoitetaan? Lisäksi hyvinvointialue esitti kysymyksen maksusitoumuksista, ovatko ne hankintaa? Hyvinvointialueen näkökulmasta maksusitoumukset ovat toimeentulotukeen rinnastettavaa tukea yksityishenkilöille, eli pikemminkin avustuksia. Nämä voitaisiin rajata laskutyypillä ja tilitiedon perusteella pois raportoitavasta aineistosta. Pirkanmaan hyvinvointialueen huoli on, että ohjeistuksesta huolimatta maksusitoumuksiin liittyvissä laskuissa saattaa olla henkilötietoja.

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

2.1 Ostolaskun tiliöintirivitiedot

(Tiliöintirivejä koskeva kenttätasoinen taulukko poistettu julkaistavasta yhteenvedosta.)

Lisäksi pilotoinnissa on noussut tarve nostaa raportoitavaan aineistoon myös **alv-koodi / verokohtelukoodi**. Hyvinvointialueen mukaan alv-koodaukset on nostettavissa mukaan aineistoon. On kuitenkin huomioitava, että julkishallinnon soveltamisohjeen verokohtelukoodit eivät sellaisenaan sovellu käytettäväksi. Jokaisella hankintayksiköllä on oma alv-koodistonsa. Lisähuomiona, että nosto on mahdollinen, mikäli se on tiedossa siinä vaiheessa, kun tietoa lasta kehitetään. Vaatii tietoaltaan työstämistä ja tietojen keräämistä.

2.2 Ostolaskun tuoterivitiedot

Vapaaehtoisiksi ajateltuja tuoterivitietoja ei saada tällä hetkellä ulos ostolaskujen kierrätysjärjestelmästä, vaikka ovat kyllä saatavilla tietokannassa, joten tämä vaatisi muutoksen. Selvitettävä myös yhdistettävyyss laskun otsikko- ja tiliöintirivitietoihin.

Tietokenttä	Tietokentän selite	Nykytila	Tietoon / kenttään liit- tyvät mahdolliset haas- teet
Toimittajan laskun tun- niste	Toimittajan sisäinen las- kun tunniste		
Hankintayksi- kön laskun tunniste	Hankintayksikön sisäi- nen laskun tunniste		
Toimittajan tuotenumero	Toimittajan tuotteelle tai palvelulle antama tuote- numero		
Tuotteen tai palvelun ku- vaus	Toimittajan tuotteen tai palvelun nimi tai kuvaus		
Yksiköiden lu- kumäärä	Laskutettujen tuotteiden tai palveluiden luku- määrä		
Yksikkö	Laskutettujen tuotteiden tai palveluiden mittayk- sikkö (esim. kpl, h, kg)		

Eeva Penttilä

10.10.2025

VK/3902/2025

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

Hinta ilman ALV:a			
Alv-kanta			

3 Hyvinvointialueen työmääräarviot ostolaskutietojen raportointiin liittyvistä muutoksista

3.1 Kertaluonteiset tekniset kehityskustannukset eriteltyinä

- Tietojen tekninen raportointiratkaisu (integraatiot eri järjestelmiin)
 - Liittymien luominen lähdejärjestelmistä tietoaaltaaseen maksaisi tuhansia euroja / liittymä.
 - ostolaskujen kierrätysjärjestelmän liittymä
 - ostoreskontrajärjestelmän liittymä
 - sopimusjärjestelmän integraatio
 - Mikäli aineistoa täytyy muuttaa matkalla tietoaaltaaseen, on mahdollista, että tarvitaan muunninta, jotta aineisto saadaan raportoitavaan muotoon. Muuntimen kehitystyö maksaisi tuhansia euroja. Lisäksi on varauduttava muutuskustannuksiin.
- Kilpailutustunnisteen tuottaminen raportoitavaan aineistoon
 - Vaatii kierrätysjärjestelmään mahdollisen uuden toimintokentän ja tämän uuden toiminnon luomisesta tulee kertaluontoinen kustannus. Tarkkaa hintaa ei ole tiedossa, mutta saattaisi maksaa tuhansia euroja. Kilpailutustunniste tulisi myös saada näkyviin laskun käsittelijälle.
- Salassapitomerkinntä tuottaminen raportoitavaan aineistoon
 - Tämä on vielä täysin auki ja tulee vaatimaan kierrätysjärjestelmään muutoksia. Kustannukset luultavasti tuhansia euroa / toiminnallisuus. Salassapitomerkinntä tulisi myös saada näkyviin / muokattavaksi laskun käsittelijälle.
- Tuoterivitietojen sisällyttäminen raportoitavaan aineistoon
 - Mikäli tarkoitetaan, että toimittajilta tuleva tuoterivi riittää sellaisenaan eikä sitä tarvitse kytkeä erikseen laskun tiliöinteihin, ei tämä vaatisi kierrätysjärjestelmän/tietokannan osalta muutoksia. Tämä on erikseen selvitettävä.

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

- **Palveluluokkatiedon tuottaminen raportoitavaan aineistoon (esim. kääntötaulun kautta)**
 - Tarkkaa hintaa ei ole tiedossa, mutta saattaisi maksaa tuhansia euroja, jos tieto tuotaisiin järjestelmään uutena kenttänä. Vaihtoehtoisesti tieto voitaisiin tuottaa tietoaaltaassa olemassa olevaa aineistoa rikastamalla.
- **AURA-tililuokituksen mukaisen tiedon tuottaminen raportoitavaan aineistoon**
 - Vaatii hyvinvointialueen laajemman tilikartan kytkemistä AURA-tililuokitukseen. Tähän etsitään vielä tehokkaimpia toimintatapoja, mutta kustannukset muutamia tuhansia euroja. Ei vielä tiedossa mikä olisi tehokkain toimintatapa, koska emme tiedä miten tietokannoista saadaan tietoa ja miten tietoallas meitä palvelisi.
- **Mahdolliset automaation mahdollistavat ratkaisut (erittele kustannukset käyttötapauksittain)**
 - Tietoaaltaan rakentamisessa puhutaan kymmenien tuhansien eurojen kustannuksista.

3.2 Jatkuvan toiminnan kustannukset

Ostolaskujen raportointi tulee kehittää kokonaan alusta eikä ostolaskudatan julkaisemisen nykyprosessia voida käyttää.

- **Salassapitomerkinneen ohjeistaminen / tarkastaminen (laskukohtainen kustannus)**
 - Mikäli verkkolaskusanomalta saadaan tieto tulemaan ja toimittaja tämän antaa, niin salassapitomerkinneet pitää kuukausittain tarkistaa. Toimittajia on tuhansia, joten pienimmät toimittajat eivät välttämättä pysty tätä hyvinvointialueen ohjeistusta noudattamaan. Samalta toimittajalta voi tulla salattavia ja ei salattuja laskuja, joten vaatii manuaalista työtä ja laskumassan läpikäymistä kuukausittain? Vaihtoehtoisesti mikäli laskun sisäänojoliittymässä poimitaan laskun sisällöstä tietoa, maksaisi tämän työkalun kokoaminen kertaluonteisesti kymmeniä tuhansia euroa. Kuukausittainen manuaalinen työ on toki myös merkittävä kustannus. Elokuussa 2025 oli tositempäivämäärän mukaan 14 334 laskua.
- **Kilpailutustunnisteen ohjeistaminen / tarkastaminen (laskukohtainen kustannus)**

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

- Kustannukset riippuvat siitä, missä kohtaa prosessia tarkastus tehdään. Varmistetaanko kilpailutustunnisteen oikeellisuus laskun saapuessa vai vasta raportoinnin yhteydessä.
- Henkilötietojen poisto raportoitavasta aineistosta
 - Tiliöintiriveiltä henkilötietojen poisto on todennäköisesti tehtävissä samaan tapaan kuin ostolaskudatan osalta tällä hetkellä, mutta robotti pitää rakentaa uudelleen. Eli robotin rakentamisesta tulisi kertakustannus ja mahdollisten muutosten yhteydessä korjaukset ja robotin ylläpitokustannukset.
 - Tuoterivitiedoista henkilötietojen tarkastaminen ja poisto vaatisi kattavaa laskumassan kuukausittaista manuaalista läpikäyntiä ja siten jatkuvia kustannuksia.
- Kuukausittainen raportointi Valtiokonttorille
 - Ei lisäkustannuksia, mikäli puhutaan vain puhtaasti raportin lähettämisestä.
- Tunnistatkeko muita jatkuvia kustannuksia?
 - Tietoaltaan ylläpitäminen ja mahdolliset päivitykset tuovat vuosittain tuhansien eurojen kustannukset. Mitä enemmän raportoitavaan tietoon tulee muutoksia, sitä enemmän päivityksiä täytyy tietokantaan tehdä ja jokainen muutos maksaa.
 - Jos tietoja haluttaisiin toimittaa Valtiokonttorille rajapintaintegraation kautta, voisi tästä tulla kustannuksia.

4 Yhteenvedon taustaa

Julkisten hankintojen tietovarannon toteutushankkeessa pilotoidaan ostolaskutietojen toimittamista kuntien ja kuntayhtymien kanssa. Pilotointi on käynnissä elokuusta 2025 helmikuuhun 2026, ja sen tarkoituksena on testata tietojen toimittamista pilottiorganisaatiolta Valtiokonttorille sekä haarukoida muutoksen työmäärää ja kustannuksia.

Pilotointiin ei hakenut mukaan yhtään hyvinvointialuetta, joten sovimme, että käymme erikseen läpi parin hyvinvointialueen prosesseja ja tietojärjestelmiä liittyen ostolaskutietojen toimittamiseen tulevaan kansalliseen hankintatietovarantoon. Tavoitteena on oppia hyvinvointialueiden prosesseista sekä saada käsitys muutoksen laajuudesta ja työmäärästä/kustannuksista. Päijät-Hämeen

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

ja Pirkanmaan hyvinvointialueet ilmoittautuivat vapaaehtoiseksi yhteiseen läpikäyntiin.

4.1 Työpajojen aikataulu, sisällöt ja osallistujat

Valtiokonttori järjesti Pirkanmaan kanssa kolme Teams-työpajaa, joita ennen hyvinvointialue tutustui pilotoinnissa käytettävään ostolaskutietojen AURA-ohjeluonnokseen ja pohti omia nykykäytäntöjään suhteessa ohjeeseen.

Työskentelyyn Valtiokonttorista osallistuivat kehittämispäällikkö Eeva Penttilä (työpajojen vetäjä), hankejohtaja Juho Savonen, projektipäällikkö Jukka Kujala, tietomallintaja Nestori Leponiemi ja raportointiasiantuntija Erika Artimo.

Työskentelyyn Pirkanmaan hyvinvointialueelta osallistuivat talouspalvelujohtaja Mikko Hannola, palvelupäällikkö Minna Kääriäinen (Talouden peruspalvelut), talouspalvelupäällikkö Maritta Tervanen, analyytikko Emma Reponen (Strategiset hankinnat) ja hankintojohtaja Anniina Tirronen. Lisäksi Monetralta osallistuivat sovellusasiantuntija Jussi Hietakangas ja ICT-kehittäjä Lauri Suomalainen.

Työpajojen aikataulu ja sisällöt:

- 4.9.2025 klo 14.00–15.30:
 - tutustuminen hankkeen tavoitteisiin
 - Mural-harjoite: hyvinvointialueen järjestelmät, prosessit ja muutostarpeet suhteessa AURA-ohjeluonnokseen
 - keskustelua AURA-ohjeluonnoksen sisällöstä
 - kotitehtävä hyvinvointialueelle:
 - hyvinvointialueen kirjalliset kommentit AURA-ohjeluonnokseen
 - hyvinvointialueen kommentit alustavaan tietosisältöluonnokseen (Excel)
- 22.9.2025 klo 14.30–16.30:
 - Pirkanmaan hyvinvointialueen kotitehtävien läpikäynti
 - keskustelua avoimista kysymyksistä
 - kotitehtävät hyvinvointialueelle:
 - tutustuminen salassa pidettävän tiedon käsittelystä tehtyyn ohjeluonnokseen ja ohjeen kommentointi hyvinvointialueen prosessien kannalta
 - muutostarpeiden työmäärien / kustannusten arviointi

Eeva Penttilä

10.10.2025

VK/3902/2025

TIIVISTETTY VERSIO 5.3.2026

- 9.10.2025 klo 14.00–16.00:
 - keskustelu salassa pidettävän tiedon merkitsemisestä
 - keskustelu muutokustannuksista / työmääristä
 - yhteenvedon viimeistely

